

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

La

Abonament lunar

pentru Maiu st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea diarului „TRIBUNA”.

Procesele de presă

ale

„TRIBUNEI”.

Raport special al „Tribunei”.

Cluj, 11 Maiu n. 1886.

Procesul I.

(Urmare.)

Procurorul reg. ține următorul discurs
de acuză:

On. tribunal ca judecător de presă!

Prea on. domni jurați!

Patriotismul vătămă, puțină de a locui cetățenii statului maghiar în pace împreună, și cu aceste în legătură periclitarea dezvoltării constituționale constring pe procuratura reg., ca eu, Prea onorați domni jurați, prezentându-mă înaintea domniilor-voastre, să cer satisfacțiune.

Domnilor jurați! Doar nici un număr de al „Tribunei” nu există, care ar născu spre promovarea conviețuirii pașnice și cu toate că de un timp îndelungat excită mai pe fiecare și în cuvinte învelite agitațiunea contra constituției, cu toate că a fost convinsă procuratura reg. despre aceea, că domni jurați, cu ochi ageri ar fi cunoscut printre șiruri pornirile nepatriotice, am încungiurat pășirea înaintea tribunalului și pentru-ca nici aparență se nu fie cu puțință, că procuratura reg. ar voi să cauzeze libertății presei vre-o știrbitură.

Dar’ deoare-ce într’aceea legile cardinale ale țerii noastre, sub scutul libertății de presă, au fost atăcate pe față, datorința noastră de a păși înaintea tribunalului a devenit indispensabilă.

Procuratura reg. lasă la o parte analizarea pe larg a acuzei, nu numai din cauză, că în acțiune este destul de ex professo circumscrisă, dar’ și pentru-că e de convingerea, că dorința patriotică a sentimentului public a condus procuratura reg. la locul acesta și pentru-că față cu cunoscuta iubire călduroasă de patrie a dlor jurați și față cu sentimentul constituțional al d-voastre, motivarea mai pre larg ar fi egal cu vătămarea.

Țin că este de ajuns, dacă spre acreditarea temeiniciei acțiunii noastre voui ceti înaintea domniilor jurați, cuvânt de cuvânt dispozițiunea citată de noi a codicelului penal; adecă am basat acțiunea noastră pe § 173 al cod. pen.

Domnilor jurați! Una dintre petrele unghiulare ale constituției noastre o constituie integritatea patriei noastre. Aceasta nu e apărută numai prin diploma de încoronare, al cărei 1. § sancționează integritatea teritoriului țerii și promite a o susține cu rigorositate, ci pentru apărarea ei se îngrijese și cod. p., din care § 173 p. 3 dăce că acela, care vrea să mijlocească ca teritoriul statului maghiar sau o parte a aceluia să fie silit a ajunge sub dominațiune străină, sau să se rupă decătră statul unguresc, este a se pedepsi ca vătămător de maiestate.

După legile noastre nu comite numai acela faptă punibilă, care pășese pe față ca revoluționar, care cu puterea se încearcă a rupe o parte de țeară decătră aceasta, ci anumit după § 173 citat și în acțiune și acela e punibil, care atacă și numai forma statului constituțional al Ungariei, care vorbește pe față contra constituției și dispune, ca și acela să fie pedepsit, care revrătesce contra aședămintilor singuraticale ale constituției și dispozițiunea aceasta nu se mărginesc numai la forma statului, ci se întinde și asupra aședămintelor constituționale; însă că integritatea teritorială formează o parte întregitoare a constituției, aș crede, că a o dovedi, n’ar fi decăt pierde zadarnică de timp.

Dlor jurați! judecați acum, nu e atac pe față, nu e negare de integritatea țerii, când se declară că integritatea aceea se poate dismembra, căci ce altă însemnează expresiunea incriminată din „Tribuna”: „voim și noi Români să ne asigurăm aici în statul ungar devenita de sine stare și neatîrnare” și mai departe: noi Români cerem ca să fim recunoscuți ca popor deosebit drept un element constituțional al statului ungar.

Dlor jurați! statul se constituie din unitatea popoarelor, care trăiesc sub dominațiune de „legi comune pe un teritor anumit, cine doresc stare de sine și neatîrnare, acela, de sigur vrea să destrame integritatea și vrea

să strice puterea legilor comune, care obligă pe fiecare deopotrivă. Tot așa este și dorința de a fi popor deosebit; mulțumită înțeleptei providențe, în Țeara-Ungurescă nu există nici popor deosebit, nici popor ales, constituțiunea strînge la peptul ei pe fiecare locuitor și legea ei apără pe toți deopotrivă. Clasa fostă privilegiată a dărîmat de mult bariera, care deosebia pe individ, pe om de om, între locuitorii țerii acesteia nu mai e altă deosebire, decăt deosebirea, ce își câștigă cineva prin merite personale, — respectul patrioților sei.

Urmărind mai departe ideile articolului din cestiune, precum citează și „Kolozsvári Közlöny”, prin aserțiunea, că naționalitatea încurajată, dându-se ocaziune se alipește de statul vecin înrudit, dacă există unul ca acesta (ș. a. vedeți acusațiunea) așa cred Prea on. domni jurați! că în alinea aceasta cetită este ținta, pe care vor să o ajungă, atât de clară și desvilită, încât e de prisos, ca să o desvolt mai pe larg, a dăce pe față, cum își închipuiesc a ajunge la cuvenita stare de sine și neatîrnare, pentru desvoltarea limbii și a obiceiurilor lor naționale.

În deensul articolului declară mai departe. că starea actuală de lucruri o suferă numai din necesitate, pentru-că „înainte de a voi să se realizeze dorințele, trebuie neapărat să se dea seama, dacă împregiurările îi iartă ori nu?” Intențiunile aceste acum nu se cred în stare de a le realiza și de aceea atrage atențiunea cetitorilor sei și de aceea dăce, că „încercarea de a ne uni cu frații nostri ar fi egal cu sinuciderea națională”, va veni timpul și pentru aceasta, idea aceasta o nutrește în cetitorii sei și amenință dăcend: „le dăcem în toate dăile concetățenilor nostri maghiari: nu ne împingem la desperațiune, nu faceți, ca numai în unirea noastră cu frații nostri de preste Carpați să ne vedem mântuirea!”

Preastimați Domni! și Jurați! Dacă obiectul însuși, cu care se ocupă scriitorul articolului, n’ar fi așa de serios și în puterea lui nu ar fi atât de periculos, aș dăce: se vede într’însul o anumită sinceritate naivă, nu scie ori cel puțin nu vrea să scie ce scrie, respective ceea-ce scrie e revrățire în contra constituției, în contra statului, cu cuvinte necontestabile declară, „se nu-și facă iluziunea — adecă Maghiarii — că cineva în lumea aceasta îi va pute determina pe Români, ca ei din inimă să se alipească cătră statul ungar”, cu sinceritate declară că „cere jurisdicțiune românească, administrațiune românească”; în această cerere se cuprinde independența, statul deosebit, în aceasta punibilitatea, aceasta formează §-l 173 al cod. pen., și aceasta stătoresce starea faptică.

Dar’ preastimați domni! prea stimați jurați! nu se poate nega nici acea însușire a articolului, că se consideră pe sine de peatra fundamentală a filosofiei și de aderent al unicului principiu mântuitor și ori-și-cine, care nu crede că dogma ceea-ce e vestescă și învătă, e afurisită și seducătoare; așadar’ numai lui trebuie să-i creadă, căci dăce mai departe articolul: „sunt hipocriți aceia dintre frații nostri, cari le vorbesc altfel, îi mint cu premeditațiune, îi împing cu dinadins pe o cale nenorocită, în care nu pot servi decăt interesele dușmanilor nostri comuni”.

Deci numai aceia nu sunt sedecători, numai aceia nu-i împing pe frații lor pe cale nenorocită, care „sunt pătunși de dorința unirii naționale”, cari „pretind pentru Români cuvenita de sine stare și neatîrnare” și cari vestesc, că nu trebuie a se alipi cătră statul ungar. În urmă declară articolul din cestiune, că cu deosebire ei — adecă Maghiarii — au destule și puternice motive, de a nu pune în discuțiune naționalitatea acestui pământ, pe care toți îl constituim și numai împreună îl putem susține. — Domnilor jurați! mult aș pute încă să dăce privitor la această temă, dar’ îmi este frică, ca nu cumva în loc de a vorbi minții rece cugetătoare, să vorbesc inimei, datorința stărei mele oficiale nu e revrățirea patimei și a invidiei, ci ca să cer sentența judecătorului trezviu, atăta însă totuși sunt silit a însemna, că cele acum înșirate și ca principiu sunt false, deoare-ce totalitatea locuitorilor unei țeri formând națiunea, sau precum dăce Klüber: „Die Masse aller Einwohner des Staates bildet die Nation”, — că această totalitate ca națiune cum se se numească, la acesteia i-o dă baza dreptul istoric, și dacă țeara își ia numirea pe baza de drept istoric earăși după numele acelei națiuni, aceasta fără de cinism cuțetător se poate numi de temă al obiectului de discuțiune.

Articolul din această acuză, citat verbal după traducere autentică și pe care însumi l-am repetat, trage la îndoială încă și existența Ungariei, acest articol e acela, care atacă pe față integritatea ei teritorială și agitează în contra singuraticelor instituții ale constituției. Privitor la acest articol cetit în decursul pertractării în toată extensiunea lui, d-nul Cornel Pop Păcurar, ca redactor al diarului menționat „Tribuna”, în decursul cercetării, precum și cu ocaziunea ascultării sale la începutul acestei pertractări a recunoscut, că el l-a scris, și astfel e autorul articolului, a recunoscut, că dînsul a lăsat să-l tipărească, așadar’ fiind aceasta pe deplin adevărit prin recunoascerea sa proprie, fapta penibilă comisă de dînsul și citată de §-ul 173 al cod. pen. în acuză, e adevărită.

În acuză însă nu numai d-nul Cornel Pop Păcurar, ca redactor e acuzat, ci acuză se ridică și în contra d-lui Slavici. Privitor la aceasta argumentele sunt temeinic arătate în propunerea de acuză, la acelu n’am nimic de adăugat, spre justificarea acuzei îmi permit a ceti punctul b) din §-ul 34 al procedurii de presă, care sună astfel: „la tipărițiuri periodice toți redactorii numiți pe foaie, dacă nu adevăresc, că tipărirea s’a întemplat în contra voinței lor, că despre aceasta a făcut arătare cel mult până la transpunerea exemplarului de probă.”

Punctul b) din §-ul 34 mai sus citat al ordinațiunii ministrului de justiție ddo 14 Maiu 1871 nr. 1498, prin care s’a modificat procedura de presă din anul 1852 susținut în valoare, regulează tocmăi special tipărițiurile periodice, de care după §-ul 9 al procedurii de presă și §-ul 4 al ordinațiunii ministeriale modificătoare și „Tribuna” trebuie să fie considerată, care dăce: § 4 modifică § 9 din procedura de presă așa, că (vedeți §-ul citat).

Este afară de toată îndoiala, că acela, care se prezintă ca conducător al unei foi și influențează asupra direcțiunii, îndeplinește funcțiunea de director, se poate cu drept cuvânt considera de unul dintre redactori.

Un astfel de conredactor, un astfel de conducător al unei foi, dacă și nu este director, la toată întemplantarea vine sub responsabilitatea prevădută de procedura de presă pentru toate publicațiunile câte apar în foaie.

§-ul 7 din articolul de lege 37 din anul 1880, care se referă la introducerea legilor criminale ung. și a cărui al treia alineat se începe: în părțile transilvane ale țerii (vedeți §-ul citat) susține cu toată hotărîrea în valoare responsabilitatea prevădută în procedura de presă citată.

Cumcă dl Slavici este conredactor la foaia intitulată „Tribuna”, și ce e mai mult, cumcă foaia aceasta stă la dispozițiunea dînsului, este evidentă din propria depunere a sa despre raportul seu cătră foaie, fiindcă dăce, că dînsul în toată dăia îndătează a privi posta în biroul redacțional, proba de perie totdeauna el o cetește; și din aceasta urmează, că în foaie poate intra numai ceea-ce el află de bun și cumcă aceasta în fapt este așa, el însuși o recunoaște când dăce, că nu-și aduce aminte, dacă a cetit sau nu articolul incriminat înainte de a se da la tipar, — declară însă, că în contra apărării lui nu ar fi avut nimic de excepționat; astfel el recunoaște, că dacă ar fi avut ceva de excepționat în contra articolului, acela nu ar fi apărut.

Cumcă foaia stă la dispozițiunea d-lui Slavici, se vede și din însinurea „institului tipografic, societate pe acți”, ce a făcut-o comitetul suprem al comitatului Sibiiului la 17 Iunie 1884 și prin care însinuă, „că diarul cuotidian „Tribuna” va fi de aci înainte subscris de redactor responsabil Cornel Pop Păcurar în locul fostului redactor Ioan Slavici, din ceea-ce se vede, că de aci înainte afacerile administrative le isprăvesce Cornel Pop Păcurar, dar’ conducerea părții spirituale a diarului rămâne și de aci înainte neschimbată, și că aceasta numai așa a înțeles-o și a voit să o înțeleagă, se vede și din multele publicații ale „Tribunei” și ca să nu citez mai mult, află destul a mă provoca la prim-articolul apărut în nr 90 a. e., în a cărui alineă a treia se dăce: „s’a pornit o adevărată cruciadă în contra „Tribunei”, adecă în contra celui om, căruia s’a concret conducerea redacțiunii aceleia.”

Procurorul spune apoi, că el a dovedit destul, cumcă și Ioan Slavici e răspundător, apoi roagă pe jurați să declare de vinovați: pe Cornel Pop Păcurar pe baza §-lui 173 al cod. pen., ear’ pe Ioan Slavici pe baza punctului 6. al §-lui 34 din legea de presă.

După aceea C. Pop Păcurar se apără în românește. Vorbirea va urma o poșta proximă.

După aceasta ia cuvântul Ioan Slavici. Ilustre d-le president! Onorată curte cu jurați! Înainte de toate trebuie să revin la acea întrebare, că eu anume despre ce vorbii mai nainte? Despre poziția mea la „Tribuna”. Mai nainte dl acuzator a cerut să se cetească nu sciu ce acte, din care ar eși la lumină, că eu eram odată redactorul „Tribunei”, și că poate și acum sunt acela; acuzatul principal numai subscris „Tribuna”, dar’ în realitate eu sunt fac-tot-ul. Cu toate că e aici autorul lui, eu iau asupra-mi toată responsabilitatea pentru articolul ce s’a tipărit, pentru-că eu nu află în el nimic.

Cât privește poziția mea la „Tribuna”, apoi noi acolo nu redigăm numai „Tribuna”, ci mai facem și alteceva, ne îngrijim adecă, ca Români să aibă o bibliotecă inocentă și bine aleasă, pe care să o poată ceti și poporul.

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poște și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.

Manuscripte nu se înapoiază.

Acusatorul dăce, că „Tribuna” e primejdioasă. La aceasta a răspuns Pop Păcurar, eu numai atăta mai adăug, că domnu jurați ar trebui se scie românește, ca să se poată pronunța asupra activității noastre.

Eu am de a redigia bibliografiile și principală mea activitate consistă într’aceea, că traduc nevinovatele novele ale lui Gogol și Bret Harte.

E foarte natural, că eu încă am influență la foaie, pentru-că de aș fi dăce d-lui Păcurar să nu publice acest articol, nu l’ar fi publicat, și aceasta și eu o făceam pentru dl Păcurar. Nici eu, nici dl Păcurar nu scriem în aceasta foaie ceea-ce e opiniunea noastră. Noi sîntem scriitori tineri și singurul nostru scop la această foaie nu poate fi altul, decăt a da expresiune opiniei publice române. Nu există aici o partidă, al căreia organ am fi, de aceea, când mă condamnăți pe mine, loviți în acea activitate, pe care eu o represent și conduc la acea foaie.

Acum mă reîntorc la articol. Acusatorul se întrebă, că în această țeară cum se pot vorbi astfel de lucruri despre o cestiune serioasă; aici trebuie să observ, că aceste lucruri nu noile-am adus la publicitate, ci „Kolozsvári Közlöny” și mult mă mir, cum se poate în această țeară discuta în public asupra unui asemenea lucru.

Dacă unei foi guvernamentale îi este permis a discuta aceasta în public, atunci și nouă ne este permis, pentru-că și noi avem public, cu care, fiind dus în rătăcire, trebuie să vorbim în această cauză.

Vine „Kolozsvári Közlöny” și o spune, cu nouă, ci Românilor: Voi de toate ve folosiți, ca să vă uniți cu România. — Aceasta „Kolozsvári Közlöny” a dăce-o; dacă ar fi dăce-o o altă foaie, nici n’am fi băgat-o în seamă, ea însă e foaie guvernamentală și aceasta e un lucru important. — Mai sînt și alte diare, dar’ noi nu scim ce se cuprinde în acele; când însă un diar guvernamental dăce astfel de lucruri, atunci trebuie să presupunem, că și în cercurile guvernamentale judecă oamenii astfel. Și noi ce să facem atunci? Să-i dăm pace? Nici nu există un lucru mai comod, decăt a tăce sau a minți.

Părerea mea însă, părerea unui om, care stă singur și nu are nici o importanță, e aceea, că Români vor numai aceasta și „Kol. Közl.”, încă numai aceasta o dăce, că noi nu voim să ne unim cu România. Asta e numai o dorință, și apoi trebuie să facem deosebire între o dorință și între realitate.

Noi nu negăm, că nu o dorim aceasta, dar’ oare „Kolozsvári Közlöny” nu doresce și el, ca această țeară să fie maghiară dela Adria până la Carpați, să nu existe într’însa nici Români, nici Slovaci, nici Germani. E frumos, că doresc așa ceva, dar’ se ne întrebăm, dacă e posibil a duce în îndeplinire așa ceva. Cumcă Români doresc așa ceva, zăce în natura lucrului, afirm însă, că ei nu vor să o facă aceasta.

Trebuie să se facă însă deosebire între Români culți și cei inculți. Astăzi partea cea cultă e mai importantă, dar’ mai târziu poate să fie de importanță partea cea necultă. Eu, care cunosc istoria și împregiurările și sciu și aceea, că unde se caut ajutor, judec cu totul altminte, ca țeranul, care pornesc numai după instinctul seu natural. O spun deci, noi nu o voim aceasta, și nu o voim de aceea, pentru-că nu se poate duce în îndeplinire, e frumos ca acel imper să se extindă dela Dunăre până la Nistru, vorba e numai, că nu se poate realiza.

Imperul maghiar nu e precum a fost imperul turcesc, ca să decadă de sine; acesta e un imper puternic nu numai în urma puterii sale proprii, ci și în urma conexiunilor sale. Eu cu cine să mă aliez, ca să pot nimici acest imper? Cu Ruși? Și dacă eu toate aceste mai crede cineva, că noi voim așa ceva, acela să-și iee osteneala, de a cunoaște modul de cugetare al Românilor.

Ăsta-i deci, așa dăcend, întreg textul articolului. Cestiunea naționalităților, care se cuprinde în acest articol, o repet, nu noi am pus-o pe tapet, ci „Kol. Közl.” a venit și a dăce, că noi am făcut asta și asta, ear’ după aceea am venit noi și i-am spus: că nu e adevărat ceea-ce dăceți voi, ci ceea-ce noi dăcem.

Onorată curte cu jurați! Dacă d-voastre ne condamnăți pentru acest articol, pentru aceste principii, nimeni nu va mai lucra în viitor astfel, precum noi am lucrat; și acum vă întreb, ce e mai bine, a o spune acum așa, sau a spune, că „veni-vă timpul” și atunci vom și face-o?

Mă rog, pe noi voiți să ne condamnăți pentru ceea-ce vor să o facă copiii nostri. Onorați domni jurați numai asupra aceleia pot judeca, ce voesc acum, și asupra aceleia, dacă e adevărat, că eu am provocat pe Români să se despartă de Ungaria și să se unească cu România. Asta nu stă.

Di acuzator dăce mai departe, că toate aceste se pot ceti printre șire. Eu rog pe ono-

rații jurați, ca să judece șirele, ear' nu printre șire, și dacă se va face așa, v'e veți convinge, că în acest articol nu e altceva, decât — precum o spune și dl acuzator, — multă naivitate și foarte multă încredere față cu Maghiarii. Sau, pentru Dău, nu e naivitate și necesitate aceea, când spunem ceea-ce voim. Asta nu va să însemne altceva, decât că oamenii acestia au cele mai bune intențiuni. Dacă Românii ar fi venit și ar fi spus, că noi asta și asta am voit, atunci într-o adevăr am merita pedeapsă; aceasta însă nu s'a întâmplat și chiar de aceea întreb: Sântem noi de vină, că în această țeară există atăta amărăciune? D-voastre credeți, că dacă pe mine mă încuiați aici, ori mă și spânzurați, mă nimiciți, va fi capătul lumii, sau doar' printre aceasta puneți capăt amărăciunilor?

Am spus ceea-ce am avut să vă spun. Rog pe domnii jurați să se gândească de trei ori, cum vor să judece, pentru că aici nu e vorba numai de noi, ci și de alții.

Penoii condamnați-nenumai pentru ceea-ce se cuprinde în acest articol, ear' nu și pentru ceea-ce se presupune despre noi, — deoarece ce atunci nu condamnați pe acela, pe care voiți să-l condamnați, ci pe alt-cineva.

Nu e numai dorința mea, nici numai a dlui Păcurar, ca Românii să aibă dreptul de dezvoltare; dacă veți întreba aceasta dela ori-care țeran, v'e veți convinge, că el încă nu tresce o asemenea dorință.

Apărarea mea deci consistă într-aceasta: Dacă eu am sedus poporul, condamnați-mă; dacă însă am făcut numai atăta, cât am făcut, atunci nu se poate ca să mă condamnați.

Urmează pledoarul avocatului Coroian.

La aceste răspunde procurorul: Onorat tribunal! Voiu numai puțin să reflectez la cele duse. Înainte de toate protestez, că aici ar exista partide politice. Aici nu există partide politice, aici nu există Maghiar și Român, ci există aici cele două persoane, care se abat dela § 173 al codicului penal. A doua oară nici nu mă provoc la date istorice, că anume de câți ani locuiesc Românii aici, deoarece aceasta pe mine nu mă privește. Eu am numai datorința a spune, cine agităz în contra statului și că față cu cel-ce o face aceasta să se aplice §-l 173. Precum amintisem deci, nu e permis să se spună, că acest pământ sau va fi românesc — sau postiu, și cel-ce o spune aceasta, conspiră în contra statului maghiar. Dacă nici aceasta nu e agitare, apoi eu nu știu ce e agitare.

Cât privește acel rol de martir, că dacă vor fi ei condamnați va fi și poporul român condamnat, cu de aceste nu voi să mă ocup, deoarece așa cred, că marimozitatea curții cu jurați nu va concede, ca aici să se condamne alții, decât cei-ce sânt acuși.

Mai departe se dice, că eu mă abat dela actul de acuză atunci când dic, că jurații sânt condamne toată activitatea „Tribunei“.

Eu nu am dis aceasta, ci numai atăta, că dacă luăm în mână ori-și-câte numere de ale „Tribunei“ și dacă le vom examina cu sange rece, vom afla în toate astfel de expresiune agitatoare.

Nu mai încă la aceea voi să fac observare, că dl apărător protestează, cumcă domnii jurați ar fi mai buni patrioți, decât acuși.

După doctrinele religiunii mele ritul e expresiunea simțului intern și aplicând acest exemplu la cazul de față, patriotismul încă nu mai prin semne externe se poate manifesta. Dela 1 August a. tr. sânt acuzatorul public al „Tribunei“ și această foaie dela 1 August începând nici odată n'a vorbit de „Regele maghiar“, ci totdeauna numai simplu de „Monarch“.

Dar' merg și mai departe. Poftiți numai și cetiți, ce scriau d-nii acestia despre convenția comercială cu România, dacă toate aceste sânt patriotice, atunci, eu o spun, d-nii jurați pe-cătuesc, dacă nu vor condamna pe acuși.

Ioan Slavici răspunde la aceste: M'a surprins cu totul, cum dl acuzator public a întors cu totul întrebarea. Aici nu e vorba de aceea, că ce a dis diarul în Martie, Aprilie și în Maiu, pentru-că dacă ar fi vorba de aceasta, atunci să aducem aici toată „Tribuna“. La început dizei, că se nu faceți dintr'un lucru de nimic un lucru mare, căci noi și așa sântem nise oameni ne-pretențioși și fără de nici o importanță. Mult mă mir, că chiar acum înainte de a se termina pertractarea, se aduc înainte cu totul alte cetiuni, acum când nu-i permis să se întempele aceasta; aici trebuie să se judece pe baza stării faptice a lucrului. În acest articol nu există stare faptică, aceasta n'a arătat-o nici actul de acuză, nici acuzatorul, nici acum nici mai înainte. Noi în această cauză n'am făcut altceva, decât că am tăcut, și numai acel păcat avem, că am retăcut adevărul; dar' pentru aceea noi tot nu sântem martiri. Fie martiri cine are voe să fie, eu unul nu voi să fiu martir.

Dela un alt corespondent primim cu privire la procesul întâiu următorul raport:

Cluj, 11 Maiu n.

Pertractarea se începe la 10¹/₂ oare a. m. După-ce s'a compus juriul de 12 membri, presidentul tribunalului Paul Biró — și al comisiunii judecătorești delegate compusă din d-nii A. Comanescu și A. Veress — cetesce catalogul juraților aleși, cari își depun jurământul preles de notarul L. Vincenzi.

Presidentul după acestea expune pe scurt cauza, în care au de a se pronunția, și anume: cumcă procurorul din M. Oșorheiu, Sebestyén

Mihály a aflat cu cale a acuză pe redactorul „Tribunei“ dl Cornel Pop Păcurar pentru agitare contra legilor existente și a constituțiunii, — ear' pe dl Ioan Slavici, ca director al diarului pentru întelăsarea supraveghierii — face cunoscut, că pe procurorul acuzator îl va substitui Dr. Ioan Biró, procuror local, și cumcă ambii acuși sânt de față, al căror apărător e dl Iuliu Coroianu, ca translator va funcționa dl Dr. Aurel Isacu.

După aceste pune acuzatorilor întrebările generale.

Notarul Vincenzi cetesce acuză (vádlevél) procurorului din M. Oșorheiu relativă la nr. 263 al „Tribunei“ incriminat pe baza §-lui 173.

C. Pop Păcurar își susține dreptul de apărare după-ce își va ține procurorul pledoarul de acuză. Dl Slavici la întrebarea, că cetia articolul incriminat, răspunde, că fiind imediat pentru multe ocupațiuni din ziua aceea, nu l-a putut ceti, altcum publicarea nici nu o ar fi oprit, pentru-că nu află nici o criminalitate în tot articolul, încât e gata a lua chiar asupra sa responsabilitatea. Voind însă a-și motiva aserțiunea, prezidiul îl întrerupe, permițându-i aceasta numai după pledoarul procurorului.

Notarul cetesce articolul incriminat în traducerea maghiară.

Presidentul întreabă juriul, că voesce a asculta cetirea originalului, acesta nu pretinde. Dl Păcurar însă o cere în interesul publicului român asistent. Procurorul protestează. La motivarea dlui Coroianu se cetesce prin translatorul dl Dr. A. Isacu, (publicul maghiar într-o această se cam răresce.)

Procurorul își ține pledoarul de incriminare, dicând, că toți nrii „Tribunei“ unul ca altul, dacă nu manifest, cel puțin între șire conțin agitare, răbdarea îndelungă l'a curmat-o și nrul 263—1885 în sensul §-lui 173 ca conținător de agitare și respective delict de presă, e vrednic de pedeapsa prescrisă în acel §. Se provoacă la patriotismul juraților, care e vătămât prin articolul incriminat și cere satisfacțiune conformă.

X Dl Păcurar se apără prin un discurs rostit cu hotărîre, cam de înțelesul următor: D-lor! Pertractarea prezentă este de mare importanță, fiindcă nu numai noi doi, ci toată națiunea română stă astăzi înaintea juriului. (Aici prezidiul îl întrerupe, dicând, că se nu se identifice dînsul cu toată națiunea română.) Și continuându-și vorbirea, neagă criminalitatea articolului, dicând, că „Kol. Közl.“ se ocupă adeseori cu cetiunea naționalităților și le atacă, ce întemplantu-se — pentru apărare le este permis și foilor române a se ocupa de o cetiune atât de importantă într'un stat poliglot, cu atât mai virtos, fiindcă legile aduse în a. 1868 art. 44 pentru naționalități și sancționate, nu se respectază, — și dacă o fac aceasta, o fac din aceea credință, că îi cugetă pe Maghiari apți de a discuta o cetiune atât de mare. Cu privire la acuză dlui procuror extinse asupra tuturor numerilor „Tribunei“, reflectează, că domnii jurați numai atunci s'ar pute pronunția și în privința aceasta, dacă ar fi cetit toți numerii „Tribunei“, pentru aceea respinge acea insinuire.

După aceasta dl Slavici ține un discurs foarte strălucit în limba maghiară, care fu ascultat de tot publicul cu atențiune încordată și interer viu.

Urmează apoi pledoarul de apărare al dlui I. Coroianu.

Procurorul se nisuesce a resturna motivele dlui Slavici și Coroianu, și ca să aibă mai mare efect acuză sa, atacă din nou alți numeri ai „Tribunei“, cari se referesc la cetiunea vamală între România și Austro-Ungaria; mai departe regelui îi dă toate titlurile cuvenite, (Maiestate), până când pe regele nostru numai cu simplul nume de Monarch îl amintesc.

La aceste reflectând, dl Slavici își exprimă surprinderea, și respinge cu toată energia această insinuire a procurorului, care are de scop a afița jurații imediat înainte de declarare, declară tot de nelegală amintirea acestora, nereferindu-se la obiect și cetiune. Declară de nelegală mai departe procedura foilor locale, cari nu numai au sumuțat publicul și jurații, dar' au ținut chiar și conferență prealabilă. În fine roagă jurații, ca să se pronunțe conșiențios.

Alexiu Bokros, presidentul juriului pretinde cetirea protocolului de investigațiune, — mai înainte denegată, — pentru-ca să se lămurească împregiurarea omiterii supraveghierii datorite a dlui Slavici. Se întemplant.

După aceste pledoarele se declară prin president de terminate, provocând juriul a se declara asupra rezultatului vorbirilor premerse, și asupra întrebărilor următoare: vinovat este Cornel Pop Păcurar pe baza §-lui 173 în crima de agitare, și Ioan Slavici în omiterea supraveghierii?

După aceste la 1 oară p. m. jurații se retrag pentru consultare și după un interval aproape de 1 oară, dl Bokros Elek cetesce conculul votat:

1. Cornel Pop Păcurar cu 9 voturi contra 3 se află vinovat pe baza §-lui 173 al cod. pen.

2. Ioan Slavici cu 7 voturi contra 5 se achită.

Procurorul face proiectul de pedeapsă, pretințând 2¹/₂ ani închisoare și suportarea speselor procesului.

Dl Coroianu basându-se pe aceea, că dl Păcurar pedepsit nu a fost, apărarea ținută în limba română nu i-au putut-o pricepe, că la scrierea articolului a fost provocat direct prin „Kol. Közl.“, conculul juraților nu e unanim, — se roagă cea mai moderată pedeapsă să i-se amăsore.

Jurații se retrag pentru aducerea sentenței.

După un interval de 1¹/₂ oară declară, că enunțarea sentenței se amână pe mâine, după-ce se va pertracta și celalalt articol improcusuat.

Pertractarea se închide după 2 oare p. m. Veridicus.

Dela același corespondent primim despre aldoilea proces următorul raport:

Cluj, 12 Maiu n.

Vorbirea dlui Slavici de ieri, absolvarea și suspendarea judecării privitoare la dl C. P. Păcurar fiind în decurs un alt proces, au dezvoltat o curiositate nespūsă în publicul maghiar, care reprezentându-se într'un număr mai mare a ocupat cu deosebire partea dreaptă, ear' Românii partea stângă.

Înainte de deschiderea pertractării stenografii și reprezentații jurnalistice locale și ai „Tribunei“ din Sibiu și-au ocupat locul destinat. Jurnalele străine și anume: „Neue freie Presse“ din Viena, „Neues Wiener Tageblatt“ și „Tageblatt“ din Sibiu încă auvăr un raportor.

Pertractarea s'a început la 9¹/₂ oare a. m. Comisiunea judecătorească, translatorul și avocatul apărător rămân cei de ieri, ear' juriul se compune mai tot din membri noi.

După formalitățile antecedente, prezidiul predă cauza pertractării și acusei intentate din partea procurorului din M. Oșorheiu, care în pledoară basându-se pe § 173, pretinde 4 ani închisoare pentru C. P. Păcurar, ear' pe dl Slavici îl acuză din nou despre omiterea diligenței supraveghietoare.

După aceste prezidiul provocă pe substitutul procurorului din M. Oșorheiu ca să-și facă acuză, ear' dl Coroianu cere cetirea protocolului de investigațiune, cărei rugări procurorul resistând, juriul tribunalului, spre a-și da părerea, se retrag și după o pauză scurtă enunță sentența negativă, — după carea apoi notarul cetesce articolul incriminat în traducere maghiară.

Dl A. Bokros membru în juriu cere cetirea originalului, ce concedându-se, translatorul Dr. A. Isacu cetesce articolul în original. În decursul cetirii mai mulți domni au părăsit sala pe un restimp.

Acum urmează acuză procurorului, carea în lipsa timpului o vom publica o mai târziu. — Procurorul se bazează privitor la dl C. P. Păcurar pe §. 173, ear' la dl Slavici pe §. 34 b).

După aceste își începe dl Coroianu vorbirea de apărare într'un discurs bine compus și motivat, după a cărui terminare prezidiul suspendă ședința pe 5 minute.

După terminarea pauzei dl Slavici își ține apărarea conșie și plină de bărbăție, după care procurorul susținându-și acuză, se încearcă a aduce argumente nou.

După vorbirea procurorului dl C. P. Păcurar a ținut un discurs în limba română, ce vedesce cunoștința istoriei patriei foarte detaliată și cea mai nobilă rezoluție.

Înțelesul discursului dlui C. Pop Păcurar în resumat scurt este următorul:

„Voiam să nu vorbesc, ci să tac, pentru-că ved, că este tot egal. Totuși însă începând a vorbi, rog pe dl procuror, că neputînd documenta oficial meu la „Tribuna“ numai de colaborator, se nu se ocupe de el. Dl procuror a fost dis, că eu necetind pragmatica sancțiune mă provoc la aceea, ca la un document istoric, care documentează autonomia Transilvaniei, până când acel act cuprinde în sine numai succesiunea, dinastiei. La atari expresiuni neobiective numai atăta pot reflecta, că Maria Teresia a depus jurământ pe marele principat al Transilvaniei, și prin urmare recunoașce autonomia Transilvaniei. — Sântem trei milioane de locuitori, și prin urmare pe baza numărului, și dării de sange avem drept a cere drepturile competente.“

Cu vorbirea dlui Coroianu ridicată contra argumentelor dlui procuror, pe cari combătându-le, neagă criminalitatea articolului improcusuat, prezidiul declară pledoările determinate și provoacă pe jurați a se declara, spre care scop se retrag și după o pauză de o oară, prezidiul juriului Dr. Koch cetesce următoarea declarare:

1. C. P. Păcurar cu 8 voturi contra 4 se declară de vinovat pentru crima agitărei.

2. I. Slavici cu 9 voturi contra 3 pentru omiterea supraveghierii se află vinovat.

Publicul a răspuns cu sgomotoase „eljen“-uri.

Procurorul propune proiectul pedepsei și recomandă 4 ani închisoare pentru C. P. Păcurariu considerând repetiția crimei. Er' privitor la dl Slavici pretinde 3 luni închisoare și pedeapsă în bani. Speșele solidari.

Propune mai departe, ca numerii incriminați să se nimicească, respective să se confisc.

Dl apărător Coroianu aduce pentru ușurarea pedepsei următoarele împregiurări moderate: 1) crima după caracterul ei nu e gravă, 2) convingerea lor nu este originală, ci primită dela popor, pre care îl reprezintă, 3) au fost provocați la discuția aceasta prin o foaie străină, 4) considerându-se etatea tină a dlui C. P. Păcurar, pedeapsa trebuie să fie numai admoniare, 5) Privitor la dl Slavici în tot decursul pertractării nu s'a lămurit vinovăția atribuită.

La 1¹/₂ oară juriul se retragă pentru aducerea sentenței. Publicul așteaptă cu mare nerăbdare. La 2¹/₂ oare se publică prin prezidiul următoarea sentență: Dl C. Păcurar este vinovat în crima de agitare și se judecă la 1 an închisoare, și 41 fl. spese solidare. Dl I. Slavici e culpabil pentru omiterea de supraveghiere îndatorită și se pedepsește cu 100 fl.

Apărătorul Coroianu insinuu nulitate. Procurorul le ia la cunoștință.

Pertractarea s'a finit la 2¹/₂ oare după ameași.

Veridicus.

Convențiunea comercială cu România.

În numărul nostru de ieri am reprodus din organul oficios „Telegraphul“ din Bucuresci un articol, a cărui asprime dovedesce încordarea cercurilor hotărîtoare din România. Spre a contrabalansa vocea din Bucuresci, punem astăzi sub ochii cetitorilor un articol dintr-o foaie importantă din Budapesta, după-ce din parte-ne mai nainte și în mai multe rînduri ne-am expus părerile noastre. Eată ce scrie „Budapester Tagblatt“ despre negocierile asupra convenției comerciale cu România sub titlul:

Diferențele cu România.

Statele mici ale Europei par a avé tendența a se emancipa tot mai mult și în toate direcțiunile de sub influența puterilor mari. Precănd Sârbia a îndrăsnit a se face procuratorul nechie-mat al tractatului de Berlin și precănd Grecia se opune chiar până aji cu cerbie obstinată sfaturilor binevoitoare ale aproape Europei întregi, începe chiar și România a întinde mai tare coardele cu monarchia noastră în pertractările pentru înnoirea convenției comerciale, va să dică răbdarea delegaților austro-ungari e pusă la o astfel de încercare, încât mai că nu o vor pute suporta.

Românii, precum se vede, sânt docili aderenți ai economiei politice prohibitive, care respâdesce tot mai mult pe continentul nostru și care își arata furiurirea sa chiar și la compunerea tarifului vamal austro-ungar. E ușor de înțeles că, ciocnirea intereselor, mai ales ale Ungariei și ale tinerului regat dela Dunărea-de-jos, ca stat și mai mult avisat la producția agricolă, se arată mai ales în cetiunea vămilor pe cereale, pe cari mulți producători agricoli ungari cred a le accentua cu deosebire, dar' pe cari mai ales România, avisată la exportul de cereale, trebuie să le perhoreseze. Diferențele, în sens strict luat comerciale-politice, cari de present cel puțin au să fie tractate preliminar în Bucuresci, durere sânt începate de altă cetiune mult mai delicată, la care sânt angajate în măsură egală interesele de export ale amândoror state contractante, la ceea ce trebuie să adăugăm însă, că Austro-Ungaria are a fi în decisiunile sale cu considerare la imperul german, care e legat prin stipulațiuni contractate. România fără îndoială trebuie să do-rească, să fie cât mai puțin împedecată în exportul seu de vite; aceleiași dorințe din partea economilor de vite austro-ungari, însă se opun nu numai interesele agrare ale Germaniei, cari și-au aflat ecclatantă expresiune în cele mai multe casuri de urcări ale vămilor în politica comercială a lui Bismarck, ci și înțeleapta prevedere a conducătorilor politice imperiale germane cu privire la preîntimpinarea importării pestei bovine. În-dată-ce în Austria sau în Ungaria se ivesce pesta bovină, se închid granițele Germaniei chiar și pentru transportul de transit de vite, precum aceasta s'a întemplant în diferite rînduri, spre paguba evidentă a economilor monarchiei.

Față cu importarea pestei din statele vecine sud-ostice, unde îngrijirea măsurilor veterinare e foarte slabă, noi acuma numai prin măsurile cele mai rigoroase de contumație ne putem scuti, prin care între altele importul dobitoacelor e îngreunat în mod foarte esențial și adeseori cu totul împedecat pentru perioade lungi. Cu toate că prin aceasta sufăr foarte greu și Mărginenii țerii noastre, guvernul totuși nu poate deloc renunța la scutirea rigoroasă a unui interes al țerii atât de eminent.

Scirile din urmă despre mersul difcil al negocierilor asupra convenției din Bucuresci adevărat că nu arată, la cari puncte ale tarifului vamal sau ale convenției veterinare s'au ivit diferențele adânci, ce fac ca neisbutirea negocierilor să apară ca o posibilitate. Dar' asigurarea oficioasă, că ele la nici un cas nu vor fi întrerupte din partea noastră, până când mai rămâne cea mai mică posibilitate de o înțelegere, arată lămurit, că și în cercurile guvernamentale a trebuit să dispară speranța foarte tare. „Potignirea în decursul discuțiunilor meritorie din cauza lipsei de informațiuni“ e mantaua de perplexitate, ce trebuie întinsă peste starea nefavorabilă a afacerii, spre a pregăti opiniunea publică la respingerea tuturor propozițiunilor a delegaților nostri la țermurile Dâmboviței. Și chiar dacă cetiunea înțelegerii principiale asupra reînnoirii convențiunii s'ar săvîrși tot atât de grabnic, precum o pretind în mod peremptor scirile oficioase, totuși prin aceasta încă n'ar fi câștigată garanții pentru realizarea de raporturi convenționale trainice. Căci curentul șovinist din România așteaptă minuni dela prohibițiunea importului austro-ungar și vocile avertisitoare ale foilor române și ale politicilor români chibzuți, că în urma unei astfel de politice economice s'ar schimba numai învoarele importului, că pentru consumul României

ar trebui importate în locul produselor industriale austro-ungare de cele engleze, franceze și belgiene și, până când mai ține convenția vamală cu Germania, și produse industriale germane, precând puternica monarhie vecină ar fi provocată la represaliile cele mai aspre, acele voci n'au efect înaintea sentimentului național exaltat al descendenților transcarpatini ai Romanilor.

Veți bine, ar fi o naivitate politică, de a le aduce aminte elementelor normative din Bucuresci ce imens serviciu politic s'a făcut înainte cu țeca ani principatului pe atunci încă suzeran prin încheierea convenției comerciale, și de a aștepta sau chiar de a pretinde pentru aceasta și cea mai mică mulțumită. Însă aducerea aminte de procederea de atunci din partea noastră, și luarea în considerare a poziției de acum în partea românească dau poate oamenilor noștri de stat o învătătură bună, cumpărată adevărat cu o păgubire gravă a intereselor noastre economice. Adecă învătătura, că interese materiale nici când se nu fie primite de considerațiuni eminent politice, momentan poate actuale, dar foarte schimbăcioase. Pregătirea insuficientă, cu care ministerul nostru de externe a pășit înainte cu țeca ani la încheierea convenției, spre a face numai în grabă o trăsătură de șac politică, s'a dovedit nu numai în durata convenției în modul cel mai stricăcios față cu unele ramuri de industrie indigenă mai nainte vigoroase, ci aceea influențează acum în mod păgubitor și asupra încheierii unei convențiuni nouă, pentru că partea cea mai mare, ce acum ar fi putut fi oferită drept concesie, a fost dată dela început.

Ce consecuențe vor rezulta dintr-o sistare faptică definitivă a negocierilor asupra convenției din punctul de vedere al intereselor noastre economice, se va discuta mai bine atunci când nu vor mai exista considerațiuni, ce ar pretinde precauție la astfel de discuțiuni.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

(Raport special al „Tribunei“.)

Sedința a VI-a dela 26 Aprilie st. v. (8 Maiu n.)

Sedința se deschide la 9 oare a. m., se cetesce protocolul sedinței a V-a și se autentică.

Presidiul prezintă:

a) raportul presidiului consistorial pentru introducerea studiului „Ighena“ în institutul seminarului (Andreian) și luarea în budget a unei proviziuni de 100 fl. — Se transpune comisiunii școlare; se prezintă mai multe petițiuni, care se transpun comisiunii petiționare.

Se procede la alegerea unui asesor onorar (mirean) în senatul școlar și a unui asesor onorar (mirean) în senatul episcopesc pe restul perioadei 1885—1886, — alegerea se face prin votarea secretă cu ședule.

La apelul nominal votează 49 deputați, punându-și ședulele pentru fiesce-care senat în urne separate. —

După încheierea votării, ședulele date pentru senatul episcopesc se pun la o parte și se iau la scrutinul cele pentru senatul școlar.

Rezultatul este următorul:

Din 49 ședule date, una este albă, ear' voturile celelalte 48 se împart astfel:

Dr. Remus Roșca, cancelist consistorial 27, Pompiliu Pipoș, conredactor la „Tribuna“ 21.

Conform acestui rezultat presidiul declară de asesor onorar în senatul școlar ales cu majoritate de voturi pe dl Remus Roșca.

Scrutinându-se ședulele date pentru senatul episcopesc, rezultatul este, că din 49 ședule 2 sânt albe, ear' voturile celelalte (47) se împart astfel: Iacob Bacea, căpit. în pens. 31, Petru Ciora, căpit. în pensie 15, Dr. Remus Roșca 1 vot.

Pe baza acestui rezultat presidiul declară de ales asesor onorar în senatul episcopesc cu majoritate absolută de voturi pe Iacob Bacea, căpit. în pensie.

Se procede la alegerea unui asesor ordinar (salarisat) în senatul școlar dintre asesorii onorari. La apelul nominal votează cu ședule 49 deputați.

Făcându-se scrutinul asupra rezultatului, se constată că: Mateiu Voileanu a întrunit 28, — Dr. Nemeș 2, Ioan Papiu 1, Dr. N. Pop 1, și Dr. Remus Roșca 1 vot, ear' 16 ședule sânt albe.

În urma acestui rezultat, presidiul declară de ales asesor ordinar salarisat în senatul școlar pe Mateiu Voileanu.

La ordinea zilei urmează raportul comisiunii organizatoare.

Referentul comisiunii deputatul Ioan de Preda raportează la nr. 24/1886 sinod. asupra propunerii consistorului archidieceșan din 18 Aprilie 1886, nr. 5094/85 epitr. de cuprinsul: ca taxa sidoxială de până aci de 5½ cr.

pentru fiecare contribuabil membru al bisericii ortodoxe răs. române din archidieceșana Transilvaniei, se se urce cu începutul din 1 Ianuarie 1886 la 10 cr. v. a.

Comisiunea propune:

Sinodul acceptând propunerea consistorului se decide: taxa sidoxială se urcă cu începutul dela 1 Ianuarie 1887 dela 5½ cr. la 10 cr. v. a., pentru fiecare contribuabil, care este membru al bisericii ortodoxe răsăritene române din archidieceșana Transilvaniei. Totdeodată se îndrumă consistorul ca procurându-și informațiunile necesare, se stabileze în mod definitiv suma cea adevărată a pretensiilor erarului față cu fondul sidoxial, mai departe se stabileze în fiecare an lista contribuabililor și se o comunice de timpuriu guvernului spre întrebuintare.

Să supravegheze acurata conseriere și incassarea acestei taxe, precum și întrebuintarea surplusului preste salarul de 8000 fl. archiepiscopesc — mai întâiu spre depurarea pretensiunii erarului, după aceea însă spre sporirea fondului sidoxial.

În fine sinodul își exprimă regretul seu, că o cestiune de atâtă însemnătate s'a trăgănat de atâtă ani și că consistorul la repetite urgări din partea sinodului până acuma nu a întreprins pașii de lipsă spre statorirea sumei cei adevărate s pretensiilor erarului, precum și spre delaturarea rēului, ce negreșit ar rezulta din continua urcare a pretensiilor erarului pentru fondul sidoxial.

Fată cu aceasta propune deputatul I. Hannia face contra-propunere: ca acest obiect se se iee dela ordinea zilei și consistorul este poftit a studia și căuta alte căi spre delaturarea acestui rēu — ear' deputatul Dr. I. Crișian face propunerea:

„Causa se remite consistorului ca se o studieze de nou și se arete exact:

1. Dacă e neapărată lipsă urcarea taxei; dacă pretensiunea erarului e precisă, dacă e îndreptățită pretensiunea erarului — eventual se aducă în îndeplinire cele întreprinse cu reprezentațiunile de mai înainte și neefectuate. Mai departe deputatul I. Șandru propune:

2. Sinodul primește urcarea taxei dela 5½ cr. la 10 cr. de cap de familie dela contribuții de dare de biserică noastră în mod provisor numai pe 1886 și îndruă pe vener. consist. a exopera încuviințarea și incassarea acestei contribuțiuni a statului.

3. Pentru regularea acestei afaceri în mod definitiv se îndrumă consistorul archidieceșan, ca se-și câștige din partea organelor de dare erarială pe cale oficială extrase exacte despre toți contribuții de dare ținători de confes. gr.-or., cari conspecte se conțină totdeodată și suma dăreii drepte conserise pe 1886 și se erueze acel percent dela florinul de dare dreaptă care se recere pentru acoperirea salariului Archiepiscopului și a sumelor anticipate de erariu și pentru sucrescența fondului sidoxial și a veni la anul viitor cu o propunere concretă; ear' pentru controlarea conserierii și incassării de taxe sidoxiale va avē consistorul a-și câștiga extrasele sus-amintite dela inspectoratele regesci de dare; — în fine deputatul V. Demian face aditamentul:

Urcarea taxei sidoxiale dela 5½ cr. la 10 cr. rămâne în valoare până când pretensiunea erarului provenită din neincassarea restanțelor sidoxiale se va acoperi.

Punându-se la vot propunerile deputaților Hannia, Dr. I. Crișian și Șandru, aceste se resping primindu-se de conclud propunerea comisiunii, fără aditamentul deputatului V. Demian.

La propunerea presidiului, sinodul decide a se celebra mâne după terminarea sfintei liturgii în biserică din cetate de aici parastas pentru sufletele răposăților binefăcători ai neamului nostru, a Archiepiscopului și Metropolitului Andrei bar. de Șaguna, Emanuil Gojdu și Demetriu Andronic, — la care act de pietate sânt poftiți toți membrii sinodali.

Sedința de mâne se anunță pe 10 oare a. m.

La ordinea zilei raportul comisiunilor.

Sedința se încheie la 1½ oare d. a.

Sinodul eparchial al dieceșei Caransebeșului.

Sedința a II.

ținută în 22 Aprilie 1886.

Prea Sfinția Sa președintele Archiereu deschide sedința la 9 oare antemeridiane și designă de notar al zilei pe Ioan Marcu, ear' de notar pentru însemnarea vorbitorilor pro pe Aron Bartolomeiu și contra pre Petru Scio-pone.

Protocolul sedinței prime se cetesce și se autentică.

Se prezintă credenționalele deputaților Teodor Cioloca și Georgiu Serb, cari în conformitate cu decisele sinodale de sub nrii 6, 48, 100 din 1885 se declară de definitiv verificați.

Rugarea unor locuitori din Orșova, prin care urgează rezolvirea protestului lor dat contra hotărârii Sinodului parochial de acolo.

Se transpune comisiunii școlare.

Rugarea deputatului preotesc, a protopresbiterului Georgiu Pesteanu, care din cauza morbului nu poate lua parte la sinod și din această cauză cere concediu.

Concediul cerut i-se acordă.

Petițiunea învățătorului Savu Mustață din Remetea-Pogăncii pentru a i-se da în folosință livada școalei.

Comisiunea verificătoare prin referentul ei Potru Corcan referitor la alegerea deputatului preotesc la sinodul eparchial pentru periodul restant, și anume pe anii 1886 și 1887 în cercul electoral XV. Boșca-montană, unde s'a ordinar alegea noauă în urmarea cassării alegerii din anul 1885 prin decisiul Sinodului eparchial nr. prot. 49 ex 1885 propune ca: actul alegerii fiind în ordine și neîntrând nici un protest, deputatul preotesc Vasile Nemoian ales cu unanimitate, se se verifice.

Alesul deputat Vasile Nemoian se declară de verificat.

Tot referentul comisiunii verificătoare referitor la alegerea de deputat mirean pentru periodul restant, și anume pre anii 1886 și 1887 în cercul electoral XI. Iam, unde s'a ordinar nouă alegere în urmarea resignării deputatului Vincențiu Babeș, conform concludului sinodal Nr. prot. 41 ex 1885 propune ca: actul fiind în ordine și neîntrând protest, deputatul Stefan Velovan se se verifice.

Alesul deputat Stefan Velovan se declară de verificat.

Referitor la raportul notarului general al Sinodului eparchial despre decisiunile sinodale predate Consistorului spre rezolvire și despre cauzele și propunerile, asupra cărora sinodul nu a decis (Nr. prot. 111 ex 1885) comisiunea verificătoare propune și Sinodul decide:

a) la raportul notarului general lipsind consemnarea specială a decisiunilor sinodale predate Consistorului spre efectuare, asemenea neîntrând nici din partea Consistorului raport special despre efectuarea tuturor decisiunilor sinodale, pre viitor aceste lipse se se întregescă.

b) Causa alegerii deputatului mirean din cercul I. Brebul, asupra căreia sinodul nu a decis în sesiunea trecută, conform părerii comisiunii verificătoare din sesiunea sinodală expirată, în cauza acestei alegeri se ordonează investigațiune și cu efectuarea aceleia se conrede consistorul, având a prezenta Sinodului cauza dimpreună cu actele cercetării cât mai curând.

La propunerea comisiunii petiționare prin raportorul ei Maxim Popovici:

a) Petițiunea preotului din Surducul-mic Stefan Serbu, care din motivul că se află în stare rea materială și sănătatea îi este sdruncinată, roagă pentru un ajutor în bani și a se lua măsuri, ca se nu se peardă averea bisericii și aceasta din motivul, fiindcă lipsește comunei casă parochială, fondul intravilan și extravilan, și fiindcă sesiunea parochială i-ar fi conturbată.

Se derivă consistorului diecesan spre competentă pertractare.

b) Rugarea comitetului parochial gr.-or. român din Icloda spre a se da comunei bisericesci de acolo un ajutor de 200 fl. v. a. pentru repararea bisericii.

Se transpune consistorului spre competentă pertractare.

c) Rugarea preotului Vincențiu Goțiu din Gertenși pentru a i-se da un ajutor în bani. Se predă consistorului spre deliberare.

d) Rugarea lui Rudolf Auspitz din Lugoj pentru recomandarea asigurării a tuturor bisericilor și a caselor parochiale contra focului și a trăsnetului.

Se transpune consistorului spre deliberare.

e) Rugarea învățătorului Ioan Drinea din Tievaniul-mic pentru un ajutor în bani și pentru a se oprî scărișarea salariului învățătoresc dela 300 fl. v. a. la 200 fl.

Consistorul diecesan are se erueze, dacă comuna bisericască Tievaniul-mic a luat în budgetul cultului pe anul 1882 ca salar pentru învățătorul Ioan Drinea în loc de 300 fl. numai 150 fl. v. a. și dacă numitului învățător i-s'a plătit numai 150 fl., atunci conform concludului sinodal nr. 98 ex 1881, și decisiului consistorial extradat pe baza celui conclud, ca se plătească recurentului din suma votată prin sinod, pentru ajutorarea școalelor suma de 150 fl., ear' pe viitor scărișarea salariului dela 300 fl. se nu o conceadă comunei bisericesci, ci preliminarului cultului referitor la salarul învățătorului se-l rectifice și se impună comunei bisericesci ieectarea și solvirea sumei de 300 fl. ca salar învățătoresc. (Va urma.)

Cronică.

Representațiune teatrală. Atragem din nou atențiunea publicului din Sibiu și giur asupra reprezentațiunii teatrale de diletanți, ce se va da mâne Vineri la „Împăratul Roman.“ — Începutul precis la 7½ oare seara.

*

Galeria de tablouri a lui Bruckenthal e deschisă de aci înainte în toată Joia dela 11 până la 1 oară din zi.

*

Neolog. Ni se scrie din Deva dtto 12 Maiu n.: George Popu, perceptor regesc în pensie și cassar al institutului de credit „Huniadoara“ a încetat astăzi a fi numărat între cei vii.

*

Exactitate maghiară. „Kol. Közlöny“ dela 13 l. c. scrie: „Am fost amintit, că pe locul societății pentru tragere la semn din Mediaș s'a arborat un steag românesc albastru-roșu (!); judecătoria reg. din Mediaș a condamnat cu arest de 3 zile și amendă de 10 fl. pe acel individ, care a comis această faptă ilegală.“

*

Convențiunea comercială cu România.

„Fremdenblatt“ din Viena scrie cu datul de 11 Maiu n.: Astăzi s'au expedit reprezentanților noștri din Bucuresci instrucțiunile, care nu mai lasă nimic de dorit în ceea-ce privește claritatea și exactitatea. Mâne se va decide, dacă se va efectul sau nu o convenție comercială-politică. O altă trăgănană exclusă și prin aceea, că până la expirarea actualei convențiuni mai sânt numai douăzeci de zile. E un timp, în care abia se poate efectul un provisoriu sau o prolongire. Dacă va rezulta în curând formularea unei propuneri în privința stabilirii unui provisoriu, — atunci negocierile se pot privi de întrerupte.

*

Turcia și Grecia. „Pol. Corr.“ împărtășește, că Poarta a declarat formal ambasadorilor, că ea ar respinge ori-ce compromis, care s'ar baza pe cutare concesione teritorială în favorul Greciei, vină din ori-și-ce parte o asemenea îndemnare.

Bibliografie.

Revista societății „Tinerimea română“.

Apare odată pe lună. Bucuresci, Aprilie 1886. Anul V. Nr. 8. Sumar: Studiul asupra poetului Catul, de (C. Lupu). — Cântec de dor, de (Dl Stănescu). — Didina [sfirșit], (N. G. Rădulescu). — Cântecul unui țeran, (Gr. Crețescu). — Rân. dunica, (N. G. Rădulescu). — Teoria descendențe. după Năgeli din „Revue Scientifique“, (A. Kunstler). — Cântecul Geaniilor, de (Al. I. Șonțu). — Patruțeci de Mucenici, de (N. G. Rădulescu). — Babe, de (N. G. Rădulescu). — Cronică științifică. — Din Societate. — Bibliografie. — Posta redacțiunii.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

(De ieri.)

Cluj,*) 12 Maiu n. Procesul de presă al „Tribunei“. Redactorul Cornel Pop Păcurar s'a aflat vinovat pentru crima de agitare cu 8 contra 4 voturi. Directorul Slavici asemenea vinovat pentru neobservarea datoritei griji cu 9 contra 3 voturi. Păcurar e pedepsit cu arest de stat de un an, ear' Slavici cu o amendă de 100 fl. Amândoi au se supoarte spesele procesuale. Acusații au insinuat nulitate.

(De aci.)

Bucuresci, 13 Maiu (Scirea țiarului „Nemzet“) Negocierile cu privire la convenția comercială n'au reușit. Delegații austro-ungari au pdrăsit deja Bucurescii. Scirea are lipsă de adevire.

Atena, 13 Maiu n. Spre executarea demobilisării s'a format un cabinet cu totul fără culoare. Presidentul aceluia e: Nalvis; ministrul de resbel: Petmezos; ministrul de externe: Iursotis. Demobilisarea nu se va întâmpla înainte de întrunirea camerelor, care s'au convocat fără aminare.

*) A sosit aseară după încheierea țiarului.

Redacțiunea.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: În absența lui Cornel Pop Păcurar: Pompiliu Piposiu.

Economic.

Sciri economice din România. Frigul și bruma din zilele trecute au stricat foarte mult rapița, viile și legumele. Împregiurul Bucureșciur, întristarea este mare la bieții cultivatori, cărora recoltele le surisesea destul de bine la început.

Pomii roditori au pățit pretutindeni. Din Buzău se scrie, că viile sînt mai de tot perdute.

Inundațiunile continuă. La Galați, Prutul s'a unit cu Brateșul; cota apelor Dunărei de-asaupra etiagiului este de 3. m. 84; Oltul vine turbat, Jiul a distrus podul de pe șoseaua Craiova-Calafat.

La Dorohoi a nins două zile.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 11 Maiu n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 41.— cr. pînă 42.— cr. unguresci grei, tineri 44.— cr. pînă 45.— cr. de mijloc 44.— cr. pînă 45.— cr. ușori 43.— cr. pînă 44.— cr., marfă țerănească, grea 42.1/2 cr. pînă 43.— cr. de mijloc 42.1/2 cr. pînă 43.— cr., ușoară 43.— cr. pînă 44.— cr., romănesci de Bakony, grei — cr. pînă 44.— cr., transito de mijloc — cr. pînă — cr. transito ușori — cr. pînă — cr., transito sîrbesci grei 42.— cr. pînă 43.— cr., transito de mijloc 42.— cr. pînă 43.— cr., transito ușori 42.— cr. pînă 43.— cr., în-grășați cu ghindă — cr. pînă — cr. per 4% cumpeniți la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 12 Maiu st. n.
Sibiu: 88 27 10 82 57.

Cursul pieței din Sibiu.

din 13 Maiu st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.65	vînd.	8.70
Lire turcesci	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusesci	"	1.20	"	1.21

Bursa de București.

Cota oficială dela 11 Maiu st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	94.1/2	vînd.	94.3/4
Rur. conv. (6%)	"	86.—	"	86.1/2
Acț. de asig. Dacia-Rom.	"	266.—	"	267.1/2
Banca națională a României	"	1085.—	"	1183.—
Impr. oraș. București	"	31.—	"	33.—
Acț. de asig. Națională	"	—	"	—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	82.1/2	"	83.1/2
Schimb 4 luni	"	—	"	—
Societ. const.	"	187.1/2	"	230.1/2
Aur	"	14.1/2	"	14.3/4

Bursa de Budapesta

din 12 Maiu st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	103.80
" " hârtie " 4%	95.05
Imprumutul căilor ferate ung.	152.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.25
Bonuri rurale ung.	105.—
" " " cu cl. de sortare	105.—
" " " bănățene-timișene	105.—
" " " cu cl. de sortare	105.—
" " " transilvane	105.—
" " " croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	118.75
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	125.—
Renta de hârtie austriacă	85.10
" " argint austriacă	85.30
" " aur austriacă	114.60
Losurile austr. din 1860	138.25
Acțiunile băncii austro-ungare	877.—
" " de credit ung.	283.—
" " " austr.	282.—
Argintul	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina”	101.—
Galbeni împărătesci	5.92
Napoleon-d'ori	10.03
Mărci 100 imp. germane	61.95
Londra 10 Livres sterlingi	126.60

Bursa de Viena

din 12 Maiu st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	103.85
" " hârtie " 4%	94.95
Imprumutul căilor ferate ung.	152.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.50
Bonuri rurale ung.	105.20
" " " cu cl. de sortare	105.10
" " " bănățene-timișene	105.20
" " " cu cl. de sortare	105.10
" " " transilvane	105.20
" " " croato-slavone	105.20
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	119.—
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	124.80
Rentă de hârtie austriacă	85.20
" " argint austriacă	85.35
Rentă de aur austriacă	114.90
Losuri austr. din 1860	137.50
Acțiunile băncii austro-ungare	876.—
" " de credit ung.	287.25
" " " austr.	271.80
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.95
Napoleon-d'ori	10.031/2
Mărci 100 imp. germane	61.95
Londra 10 Livres sterlingi	126.60

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA” în Sibiu, fundată în anul 1868

[283] 2—3

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1882 fl. 481,950.41	în a. 1869—1882 fl. 315,301.91
în a. 1883 „ 34,761.25	în a. 1883 „ 32,843.10
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
în a. 1885 „ 35,702.29	în a. 1885 „ 35,843.24
Suma fl. 577,192.03	Suma fl. 424,072.38

1,001.264 fl. 41 cr.

Conform bilanțului pentru 1885 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

580.233 fl. 66 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 15 Aprilie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porșano		Tren de porșano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porșano	Tren omnibus		Tren de porșano	Tren omnibus	Tren de porșano	Tren omnibus		Copsa mică	5.50	1.24		
Viena			7.15	3.15	Bucuresci			4.50	7.45	Viena		11.—		Teiuș		11.09	3.56			Șeica mare	6.11	1.11		
Budapesta	6.47	1.45	7.29	6.20	Predeal		9.30	12.50		Budapesta		8.05	8.—	Alba-Iulia		11.56	4.27			Loamneș	6.40	2.32		
Szolnok	11.22	3.51	8.27	9.26	Timiș		11.11	1.40		Szolnok		11.02	12.00	Vințul de jos		12.20	4.53			Oena	7.03	2.01		
P. Ladány	2.20	5.25	5.58	11.40	Brașov		11.44	2.27		Arad		3.37	5.55	Șibot		12.25	5.19			Sibiu	7.23	2.44		
Oradea-mare	{	4.39	6.41	8.37	1.28			6.22	2.55	{		4.00	6.05	Simeria (Piski)		1.19	5.41			Sibiu—Copsa mică				
		6.46	9.37	1.52		7.01	3.38		4.13		6.19	Deva		1.48	6.08			Sibiu	8.16	10.25				
Várad-Velence			9.45	2.—	Apatia		7.33	4.17		Glogovaț		4.38	6.46	Deva		2.35	6.39			Oena	8.40	10.46		
Fugyi-Vásárhely					Ágostonfalva		8.01	4.47		Pauliș		4.51	7.—	Branicica		3.04	7.04			Loamneș	9.06	11.09		
Mező-Telegd			7.14	10.28	Homorod		8.45	5.42		Radna-Lipova		5.10	7.23	Ilia		3.36	7.29			Șeica mare	9.35	11.32		
Rév			7.42	11.36	Hașfalău		10.10	7.37		Conop		5.38	7.51	Gurasada		3.50	7.41			Copsa mică	9.59	11.52		
Bratca				12.10	Sighișoara		10.39	8.21		Bérbava		5.57	8.10	Zam		4.25	8.12							
Bucia				12.46	Elisabetopol		11.19	9.05		Soborșin		6.42	8.58	Soborșin		5.09	8.49							
Ciucia		8.31	1.48	4.26	Mediaș		11.54	9.43		Zam		7.14	9.28	Bérbava		5.56	9.29							
Huedin		9.01	3.09	5.08	Copsa mică		12.12	10.02		Gurasada		7.43	9.56	Conop		6.18	9.49							
Stana			3.42	5.27			12.37	10.30		Ilia		8.01	10.17	Radna-Lipova		6.57	10.23	6.14		Cucerdea	2.20	10.00	3.50	
Aghirș			4.12	5.50	Micăsasa		12.56	10.50		Branicica		8.21	10.38	Pauliș		7.12	10.37	6.30		Cheța	2.51	10.31	4.21	
Ghirbău			4.30	6.02	Blaj		1.30	11.29		Deva		8.47	11.05	Gyorok		7.27	10.52	6.47		Ludoș	3.13	10.53	4.43	
Nedeșdu			4.48	6.24	Crăciunel		1.45	11.47		Simeria (Piski)		9.40	11.55	Glogovaț		7.56	11.18	7.17		M. Bogat	3.23	11.03	4.43	
Cluj	{	10.01	5.17	6.43	Teiuș		2.34	12.35		Orăștia		10.10	12.24	{	8.10	11.32	7.32		Cipeu-Iernut	4.04	11.44	5.31		
		10.26	7.03	1.04	Aiud		2.55	1.04	Șibot		10.34	12.53			9.—	12.27			Kerelő-Sz.-Pál	4.20	12.00	5.46		
Apahida			10.52	7.26	Vințul de sus		3.17	1.30		Vințul de jos		11.04	1.22	Arad		2.39	5.10			Nireșten	4.44	12.26	6.10	
Ghirș			12.37	8.54	Uioara		3.24	1.39		Alba-Iulia		11.31	1.40	Szolnok		6.50	8.16			Oșorheiu	5.04	12.46	6.30	
Cucerdea			1.48	9.43	Cucerdea		3.36	2.07		Teiuș		12.05	2.24	Budapesta						Reghinul-săs.	7.03	1.16		
Uioara			1.57	9.51	Ghirș		4.11	3.08						Viena		6.05	6.05				9.55	3.08		
Vințul de sus			2.06	9.58	Apahida		5.36	5.08												Reghinul-săs.				
Aiud			2.36	10.24	Cluj		5.56	5.35												Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea				
Teiuș			3.14	10.59			6.16	6.08	8.—												Reghinul-săs.	4.22	—	4.00
Crăciunel			3.45	11.28	Nedeșdu		6.37		8.34												6.14	—	5.52	
Blaj			4.06	11.44	Ghirbău		6.53		8.59											Oșorheiu	6.34	12.06	10.36	
Micăsasa			4.45	12.18	Aghirș		7.08		9.56											Nireșten	6.55	12.27	10.57	
Copsa mică			5.40		Stana		7.34		10.16											Kerelő-Sz.-Pál	7.16	12.51	11.21	
Mediaș			6.01	1.22	Huedin		7.55	7.14	11.04											Cipeu-Iernut	7.37	1.16	11.46	
Elisabetopol			6.40	1.56	Ciucia		8.37	7.43	12.17											M. Bogat	8.07	1.50	12.20	
Sighișoara			7.35	2.44	Bucia		8.53		12.47											Ludoș	8.21	2.04	12.34	
Hașfalău			8.01	3.02	Bratca		9.12		1.21											Cheța	8.38	2.21	12.51	
Homorod			10.05	4.41	Rév		9.31	8.22	2.05											Cucerdea	9.07	2.50	1.20	
Ágostonfalva			11.02	5.30	Mező-Telegd		10.06	8.48	3.08															
Apatia			11.37		Fugyi Vásárhely		10.25		3.39															
Feldioara			12.14		Várad-Velence		10.35		3.55															
Brașov	{	1.09		7.14		10.41	9.13		4.06															
		1.50	5.30		Oradea-mare		10.51	9.18	10.37															
Timiș			2.48	6.07	P. Ladány		12.50	10.38	1.45	5.35														
Predeal			4.56	7.45	Szolnok		3.06	12.14	5.34	8.22														
Bucuresci			9.40	11.45	Budapesta		6.00	2.10	10.05	10.30														
					Viena		3.—	8.—	6.05															

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează carele de noapte.